

TARIFAS PARA ABRIR UNA CUENTA BANCARIA

En una economía abierta como la de Bonaire es casi imposible y no se permite hacer acuerdos sobre las tarifas. Los bancos son libres para determinar sus tarifas. Se permite entrar en acuerdos de pago para determinar tarifas menos costosas para así promover las transacciones de pagos. De esta manera los bancos pueden ofrecer una cuenta con una tarifa mínimo de pago.

Por medio de una cuenta bancaria es posible:

- ▶ hacer pagos con tarjetas de bancos en puntos de venta (tiendas, hoteles, restaurantes, etc.)
- ▶ hacer pagos electrónicos (por medio de internet)
- ▶ retirar dinero por medio del ATM (maquina de pagos)

Cada persona debe escoger en cual banco desea abrir su cuenta, los bancos en Bonaire gustosamente les ayudará en esto. Los gastos calculados por el banco por estos servicios pueden variar. Las siguientes sumas son las mínimas que el banco puede calcular:

- ▶ para retener un cuenta cuesta \$2,00
- ▶ para retirar dinero del ATM en su banco cuesta \$0,56
- ▶ para retirar dinero del ATM en otro banco cuesta \$1,12

Pagos efectuados por medio de puntos de venta son gratuitos. El empresario pagará una prima al banco.

PAGOS EN EFECTIVO Y CON CHEQUES

Los bancos conjuntamente con el Banco Central de Holanda (DNB) deben de tener suficiente dinero de cambio de buena calidad.

- ▶ Monedas serán entregadas en paquetes estandar.
- ▶ Monedas podrán ser entregadas en 'blisters'. Estos son rollos de plástico transparente para cantidades estandar donde su contenido sea visible facilmente. Estos rollos serán entregadas por el banco en el mismo empaque. Blisters estarán a la disposición de los clientes en cada banco.
- ▶ Companías que hacen uso del depósito nocturno serán solicitadas para juntar todos los billetes sucios para que sean reconocidos facilmente.
- ▶ Para depositar o retirar dinero de cambio en las caheras, los bancos pueden cobrar una tarifa mas

de la usual dependiendo de los trabajos efectuados.

- ▶ Entrante el 1ro de octubre del 2012 los cheques serán disponibles solamente para empresarios y costarán \$2,50 por unidad.

SUMAS PARA REDONDEAR A 5 CENTAVOS

Para hacer la cosa mas fácil y menos costoso tanto para el banco como para los empresarios, entrante el 1ro de octubre 2012 los precios serán redondeados a 5 centavos en la caja. Todos los precios en las tiendas quedarán iguales. Solamente la suma que se paga en efectivo en la caja será redondeado. Esta regla de redondeo es de tal forma que los gastos para los clientes quedarán en un promedio igual.

La regla sera:

- ▶ (ultima cifra) 0 queda 0
- ▶ (ultima cifra) 1 y 2 será 0
- ▶ (ultima cifra) 3 y 4 serán 5
- ▶ (ultima cifra) 5 queda 5
- ▶ (ultima cifra) 6 y 7 serán 5
- ▶ (ultima cifra) 8 y 9 quedan 0

La colaboración del público será igual que la de las tiendas sobre una base voluntaria. Las compañías que quieren formar parte de esto pueden acudir a los bancos para obtener información y recoger folletos.

BILLETES FALSOS

Los billetes falsos deben ser entregados a la policia. Si un cliente paga con un billete falso la policia debe ser notificado de una vez.

Your Personal Banker

RBC Royal Bank

GRUPO DI TRABOU TRANSAKSHONAN DI PAGO

Banko Sentral di Hulanda (DNB) a funda na Boneiru un Grupo di Trabou pa Transakshonnan di Pago pa e islanan Hulandes Caribense. E meta di e grupo di trabou aki ta konhuntamente ku otro partidonan riba merkado jega na transakshonnan di pago mas efisiente. E siguiente partidonan ta pertenesé na e grupo di trabou aki:

- ▶ bankonan
- ▶ representantenan di komersio i industria i minorista
- ▶ representantenan di gobiernonan di e islanan
- ▶ kompanianan di utilidat
- ▶ Kamara di Komersio i Industria
- ▶ polis

WORKING GROUP ON PAYMENTS

In Bonaire, DNB set up a Working Group on Payments in the Caribbean Netherlands. Its purpose is to come to a more efficient payment system through the cooperation of all market parties. The following parties are involved in the working group:

- ▶ the banks
- ▶ representatives of the business community and small- and medium-sized enterprises
- ▶ representatives from local and national government
- ▶ the utility sector
- ▶ the Chamber of Commerce and Industry
- ▶ the police

WERK GROEP BETALINGSVERKEER

DNB heeft op Bonaire een 'Werkgroep Betalingsverkeer Caribisch Nederland' opgericht. Het doel van deze werkgroep is om samen met alle marktpartijen te komen tot een efficiënter betalingsverkeer. De volgende partijen zijn betrokken bij de werkgroep:

- ▶ de banken
- ▶ vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en detailhandel
- ▶ vertegenwoordigers van de lokale en landelijke overheid
- ▶ nutsbedrijven
- ▶ de kamer van koophandel
- ▶ de politie

GRUPO DE TRABAJO DE TRANSACCIONES DE PAGO

Banko Central de Holanda (DNB) estableció un Grupo de Trabajo para las Transacciones de Pago en las islas Holandeses Caribenses. La meta de dicho grupo de trabajo es: conjuntamente con los partidos en el mercado llegar a efectuar transacciones de pagos mas eficientes. Los siguientes partidos pertenecen al grupo de trabajo arriba mencionado:

- ▶ bancos
- ▶ representantes de comercio e industrias minoristas
- ▶ representantes de los gobiernos de las islas
- ▶ compañías de utilidad
- ▶ Cámara de Comercio e Industria
- ▶ policia

TRANSAKSHON DI PAGO EFISIENTE NA BONEIRU

For di 10-10-10 Banko Sentral di Hulanda (DNB) ta responsabel pa e efisiensia di transakshon di pago na e islanan Caribense Hulandes. Dos kos masha importante pa promové efisiensia den transakshon di pago ta:

- ▶ promové transakshonnan di pago elektróniko;
- ▶ desanimá pagonan efektivu i uso di chèk.

Den futuro lo ta preferibel pa hasi pagonan via medionan elektróniko i pagonan hasi na bali mester keda limitá. Kada doño di trabou sin duda mester ta dispuesto riba petishon pa depositá salarionan riba kuentanan bankario na lugá di hasi pagonan kesh. E gastunan di e servisionan di banco mester ta reglá di tal manera ku ta stimulá e transakshon di pago elektróniko i e uso di chèk i pagonan kesh ta keda desanimá. Den e fojeto aki por haña mas informashon riba: kon pa hasi e transakshon di pago mas efisiente.

EFFICIENT PAYMENTS IN BONAIRE

Since 10-10-10, De Nederlandsche Bank (DNB) has been responsible for the efficiency of payments in the Caribbean Netherlands. Two factors are important for the improvement of efficiency in payments:

- ▶ stimulating electronic payments;
- ▶ discouraging cash payments and the use of cheques. This means that payments should in future preferably be made electronically and visits to the bank counter should be limited. Upon request, your employer will no doubt be happy to pay your salary into your account instead of paying it out to you in cash. The costs of the various banking services will be set up in such a way that electronic payments are stimulated and that the use of cheques and cash will be discouraged. This leaflet will explain to you all about efficient payments.

EFFICIËNT BETALINGSVERKEER OP BONAIRE

Sinds 10-10-10 is De Nederlandsche Bank (DNB) verantwoordelijk voor de efficiëntie van het betalingsverkeer in Caribisch Nederland. Twee dingen zijn belangrijk bij het bevorderen van de efficiëntie van het betalingsverkeer:

- ▶ het bevorderen van elektronisch betalingsverkeer;
- ▶ het ontmoedigen van cash betalingen en het gebruik van cheques.

Betalingen worden in de toekomst dus bij voorkeur elektronisch verricht en baliebezoek moet worden beperkt. Uw werkgever is op verzoek ongetwijfeld graag bereid uw salaris op uw rekening te storten en niet meer cash uit te betalen. De kosten van de verschillende bankdiensten worden zo ingericht, dat elektronisch betalingsverkeer wordt gestimuleerd en het gebruik van cheques en cash wordt ontmoedigd. In deze folder leest u meer over het waarom en hoe van efficiënt betalingsverkeer.

TRANSAKSHON DE PAGO EFICIENTE PARA BONAIRE

Desde 10-10-10 el Banco Central de Holanda (DNB) es responsable para la eficiencia en la transaccion de pagos en las islas Holandeses Caribenses. Los puntos que son muy importantes para promover la eficiencia en la transacción de pago son:

- ▶ promover transacciones de pagos electrónicos;
- ▶ desanimar pagos en efectivo y con cheques.

En el futuro será preferible para hacer pagos por medios electrónicos y pagos efectuados en la cahera deberán ser limitados. Cada empresario indudablemente debe estar dispuesto para depositar los salarios en las cuentas bancarias en vez de pagar en efectivo. Los gastos de los servicios del banco deben estimular las transacciones de pago electrónicos para que el uso de cheques y pago en efectivo quedan desanimados. En este folleto obtendrá toda información sobre la forma de efectuar la transacción de pago de manera más eficiente.

TARIFANAN PA HABRI KUENTA NA BANKO

Den un ekonomía habrí manera esun di Boneiru ta kasi imposibel, i no ta permití pa hasi palabrashonnan tokante tarifa. Bankonan ta liber pa stipulá nan tarifanan. Si ta permití pa hasi palabrashonnan pa stipulá tarifanan ku no ta muchu haltu di tal manera ku ta promové transakshonnan di pago. Di e manera aki tur banko lo por ofrese un kuenta ku un tarifa di pago mínimo. Pa medio di un kuenta di banko por chempel ta posibel pa:

- ▶ hasi pagonan ku tarheta di banko na puntonan di benta (na pakus, hotel, restaurant of snèknan)
- ▶ hasi pagonan elektróniko (via internet)
- ▶ lanta plaka via ATM (mashin di pago)

Kada persona mes por skohe na e banko ku e ta desea pa habri un kuenta, bankonan na Boneiru gustosamente lo juda den esaki. E gastunan ku e bankonan por kalkulá pa nan servisionan por ta variá. E sigiente sumanan ta esnan mínimo ku banko por kalkulá:

- ▶ pa mantene un kuenta ta kosta \$2,00
- ▶ pa lanta plaka for di ATM na bo banko ta kosta \$0,56
- ▶ pa lanta plaka for di ATM na otro banko ta kosta \$1,12

Pagonan hasi via punto di benta ta gratis. E doño di pakus ta esun ku ta paga un prèmi na e banko.

PLAKA KÈSH I CHÈK

Bankonan huntu ku banko Sentral di Hulanda lo soru pa semper tin sufisiente plaka di kambio di bon kalidat.

- ▶ Monedanan lo wòrdu entregá den empake stándart.
- ▶ Monedanan por wòrdu entregá den ‘blisters’. Esakinan ta rolnan di plastik transparente pa kantidatnan stándart ku por mira e kontenido fasilmente. E rolnan aki mes por wòrdu rehusá dor di e banko. Blisters ta na disposishon di klientenan na tur bankonan.
- ▶ Kompanianan ku ta hasi uso di depósito nòkturno ta solisitá pa pone tur biyetenan sushi huntu pa asina nan wòrdu rekonosé mesora.
- ▶ Pa depositá plaka of pa lanta plaka di kambio na bali, bankonan por kobra un tarifa mas haltu ku

normal ta e kaso depende di e trabounan.

- ▶ Entrante 1 di òktober 2012 chèknan ta disponibel solamente pa empresanan i lo kosta \$2,50 pa unu.

SUMANAN PA RÒNT AF NA 5 SEN

Pa hasi tantu pa doñonan di pakus komo bankonan mas fasil i menos kostoso tin e oportunitad pa entrante 1 di òktober 2012 e pakusnan por rònt af prèisnan na kaha na 5 sen. Tur prèisnan den pakus ta keda na sen manera ku nan ta. Solamente e suma ku ta paga kèsh na kaha ta rònt af. E regla di rònt af aki ta di tal manera ku e gastunan pa e kliente ta keda di un promedio igual.

E regla pa rònt af ta bira:

- ▶ (ultimo cifra) 0 ta keda 0
- ▶ (ultimo cifra) 1 i 2 ta bira 0
- ▶ (ultimo cifra) 3 i 4 ta bira 5
- ▶ (ultimo cifra) 5 ta keda 5
- ▶ (ultimo cifra) 6 i 7 ta bira 5
- ▶ (ultimo cifra) 8 i 9 ta bira 0

E kolaborashon di e pakusnan ta meskos ku esun di e públiko riba un base boluntario. Kompanianan ku ke tuma parti na esaki por tuma poster i steker na bankonan pa informa tokante esaki.

BIYETENAN FALSU

Biyetenan falsu mester wòrdu entregá na polis. Si un kliente paga ku un biyete falsu mester jama polis mesora.

TARIEVEN VAN HET OPENEN VAN EEN BANKREKENING

Het is in een open economie als die van Bonaire onmogelijk en zelfs niet geoorloofd tariefafspraken te maken. De banken zijn dus vrij in het vaststellen van hun tarieven. Wel kan worden afgesproken dat de tarieven efficiënt betalingsverkeer bevorderen en dus niet te hoog zijn. Zo zullen alle banken een rekening tegen een minimumtarief aanbieden. Via een bankrekening kunt u:

- ▶ met een bankpas betalen bij een POS-terminal (in een winkel of horecagelegenheid bijvoorbeeld);
- ▶ elektronisch bankieren (via internet);
- ▶ geld opnemen via een ATM.

U kunt zelf kiezen bij welke bank u een rekening wilt openen, de banken op Bonaire helpen u hier graag bij. De kosten die de bank berekent voor hun diensten kunnen verschillen. De volgende bedragen zijn de minimale bedragen die een bank berekent:

- ▶ het aanhouden van een rekening: \$2,00 per maand;
- ▶ het opnemen uit de ATM bij uw eigen bank: \$0,56 per keer;
- ▶ het opnemen uit de ATM bij een andere bank: \$1,12 per keer.

Betalen bij een pos-terminal is voor de klant altijd gratis. De winkelier betaalt een vergoeding aan de bank.

CASH GELD EN CHEQUES

De banken zorgen er samen met DNB voor, dat er altijd voldoende (wissel)geld is van een goede kwaliteit. De volgende zaken zijn hierbij van belang:

- ▶ Munten worden geleverd in standaardverpakkingen.
- ▶ Munten kunnen bij de banken worden ingeleverd in blisters. Dit zijn doorzichtige, plastic rollen voor de standaard aantallen, waardoor de inhoud in een oogopslag zichtbaar is. De rollen kunnen ook zo weer worden uitgegeven. Blisters worden door de banken ter beschikking gesteld.
- ▶ Aan bedrijven die gebruik maken van nachtfstortingen wordt gevraagd om vuile biljetten in de storting samen te voegen zodat ze goed herkenbaar zijn.

- ▶ Voor het storten van geld of het opnemen van (wissel)geld aan de balie kan door de banken een hoger tarief worden gevraagd dan nu het geval is. Het is daardoor meer in overeenstemming met de verrichte werkzaamheden.
- ▶ Cheques zijn vanaf 1 oktober 2012 alleen nog beschikbaar voor bedrijven en gaan \$2,50 per stuk kosten.

AFRONDEN OP 5 CENT

Om het voor winkeliers en banken eenvoudiger en goedkoper te maken, mogen de winkels vanaf 1 oktober 2012 de prijzen aan de kassa afronden op 5 cent. Alle prijzen in de winkel blijven wel in centen, alleen het bedrag dat cash betaald wordt bij de kassa wordt afgerond. De afrondingsregel zorgt ervoor, dat de kosten voor de klanten gemiddeld gelijk blijven. De regel voor afronden is:

- ▶ (laatste cijfer) 0 blijft 0
- ▶ (laatste cijfer) 1 en 2 wordt 0
- ▶ (laatste cijfer) 3 en 4 wordt 5
- ▶ (laatste cijfer) 5 blijft 5
- ▶ (laatste cijfer) 6 en 7 wordt 5
- ▶ (laatste cijfer) 8 en 9 wordt 0

De medewerking van de winkels is, net als die van het publiek, vrijwillig. Bedrijven die mee willen doen aan het afronden, kunnen posters en stickers ophalen bij de banken om zo hun klanten te informeren.

VALSE BIJJETTEN

Valse biljetten moeten worden ingeleverd bij de politie. Als iemand met een vals biljet wil betalen is het verzoek van de politie om hen direct te bellen.

RATES FOR OPENING A BANK ACCOUNT

In an open economy such as Bonaire's, it is impossible and even illegal to make price agreements. The banks are therefore free in determining their own rates. But it can be agreed that the rates will stimulate efficient payments and therefore are not too high. All banks will therefore offer an account against the minimum rate. With a bank account you can:

- ▶ Pay with a bank card at a POS terminal (for example, in a shop or restaurant);
- ▶ Use electronic banking (via the internet);
- ▶ Withdraw money from an ATM.

You can choose any bank you want to open an account. The banks in Bonaire will be happy to assist you. The costs that banks charge for their services may vary. Below are the minimum amounts that a bank will charge:

- ▶ For having an account: \$2.00 a month;
- ▶ For withdrawals from the ATM at your own bank: \$0.56 per transaction;
- ▶ For withdrawals from an ATM at a different bank: \$1.12 per transaction.

Payments at a POS terminal are always free of charge. The shopkeeper pays a fee to the bank.

CASH MONEY AND CHEQUES

Together with the banks, DNB ensures that there is always sufficient high-quality change available. The following aspects are important:

- ▶ Coins are delivered in standard packages.
- ▶ Coins can be deposited with banks in blister packs. These are transparent, plastic rolls for standard quantities, so that the contents are immediately observable. The rolls can be re-issued straightaway. Blister packs are made available by the banks.
- ▶ Enterprises using night cash deposits are requested to pack smudged banknotes together in their deposits so that they are easily recognisable.
- ▶ For depositing cash money or withdrawing change at the counter, banks will be allowed to charge a higher rate than at present. This is only fair as these activities require more handling.

- ▶ As of 1 October 2012, cheques will only be available to enterprises and will cost \$2.50 each.

ROUNDED TO THE NEAREST 5 CENT MULTIPLE

In order to make things easier and cheaper for shopkeepers, shops will be allowed from 1 October 2012 to round prices off to the nearest 5 cent multiple at the cash register. Prices in shops will all continue to be shown at the exact cent amount, but the cash amount payable will be rounded off at the cash register. This rounding-off rule will ensure that average costs for customers remain the same.

The rounding rule is as follows.

- ▶ (last figure) 0 remains 0
- ▶ (last figure) 1 or 2 becomes 0
- ▶ (last figure) 3 or 4 becomes 5
- ▶ (last figure) 5 remains 5
- ▶ (last figure) 6 or 7 becomes 5
- ▶ (last figure) 8 or 9 becomes 0

Cooperation from shops and the general public is on a voluntary basis. Enterprises wishing to take part in rounding, may obtain posters and stickers from their bank to communicate this rounding rule to the customers.

COUNTERFEIT BANKNOTES

Counterfeits must be handed in to the police. If someone tries to pay with a counterfeit banknote, please contact the police immediately.

